

1. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава : програма економічних реформ на 2010–2014 рр. / Комітет з економічних реформ при Президентові України. – Режим доступу : www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_2.pdf. – Назва з екрану.

2. Механізми фінансування охорони здоров'я. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Шевченко М. В., Слабкий Г. О., Лехан В. М., Заглада О. О.; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 4 : Галузеве управління / наук.-ред. колегія : М. М. Іжа (співголова), В. Г. Бодров (співголова) [та ін.]. – С. 413 – 415.

3. Мочерний С. В. Економічна теорія : підр. / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко. – К. : Видавничий центр Академія, 2004. – 856 с.

4. Радиш Я. Ф. Теоретико-методологічні засади дослідження державного регулювання медичної діяльності в Україні (категорійно-понятійний апарат медичного права) [Електронний документ]./ Я. Ф. Радиш. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeBu/2006-1/doc/1/03.pdf. – Назва з екрану.

Вакуліч Марія Михайлівна,

аспірант, викладач кафедри міжнародних фінансів та банківської справи
Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Швидкі зміни факторів, які визначають конкурентоспроможність на світових ринках, динамічний розвиток глобального середовища, змушують уряди, при формуванні умов економічного зростання, активніше звертатися до проблем забезпечення національної конкурентоспроможності у глобальному масштабі. Як зазначають вчені: «Глобалізація, яка стала однією з визначальних характеристик світової економіки ХХІ століття, поставила перед урядами держав проблему пошуку нових форм і методів адаптації національного економічного та політико-правового середовища до сучасних вимог здійснення міжнародних економічних відносин» [1].

Проблемі розробки інноваційної стратегії присвячено наукові праці Й. Шумпетера, Б. Твісса, Р. Фостера, П. Санта, О. Лапка, Л. Антонюка, А. Поручника та інших вчених-

економістів [2 – 5]. Їхні дослідження спрямовані на принципи побудови економічної стратегії розвитку та фактори, що забезпечують ефективність її застосування. Проте, проблеми формування стратегії інноваційного розвитку залишаються маловивченими й потребують подальшого дослідження. Проте, незважаючи на велику кількість оригінальних та змістових праць як зарубіжних, так і вітчизняних вчених з досліджуваної проблематики, слід визначити, що практично відсутні фундаментальні дослідження, присвячені проблемам управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Державі належить важлива роль в організації інвестиційної діяльності. Аналіз світової практики інвестиційних процесів дає можливість виділити два типи державної інвестиційної політики: пасивну й активну. При першій – держава застосовує методи переважно правового й економічного характеру, обмежуючи безпосереднє адміністративне втручання в інвестиційні процеси до мінімуму, а при другій – усі методи і часто держава сама стає інвестором. Ефективним інструментом управління інвестиційним кліматом є інвестиційна стратегія. Роль фірм і організацій, орієнтованих на виробництво інноваційних продуктів, постійно зростатиме, незалежно від сфери їх діяльності та національної приналежності. Це положення підтверджується ходом економічного розвитку передових держав світу, які утримують лідируючі позиції саме завдяки ефективним взаємозв'язкам науки з виробництвом. На сьогоднішній день немає потреби доводити, що володіння вигідною початковою техніко-технологічною позицією на ринку інтелектуальних продуктів є першочерговою метою більшості організацій, головними напрямками діяльності яких є інноваційне підприємництво. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері економіки залежить від багатьох факторів, серед яких головним є інституційне забезпечення, призначення якого у створенні інституціональних умов функціонування та регулювання інноваційного процесу, як системи організаційно-економічних відносин.

Важливою рисою інноваційно-орієнтованої економіки є стабільне зростання частки наукоємного сектору виробництва, у тому числі у аграрній сфері. Головною ознакою прояву глобальних інноваційних перспектив є суттєвий відрив держав-лідерів (США, Японія, Німеччина, Великобританія, Франція, Південна Корея, Китай, Індія, Швеція, Фінляндія та інших) від держав, що розвиваються, які неспроможні впроваджувати передові технології, у тому числі через невідповідність інституційної бази і несприятливість інституціонального середовища розвитку науки та механізмів трансферу. Саме тому концентрація найбільш конкурентних видів бізнесу, переважно високотехнологічної структури національного виробництва, забезпечує їм стійкі довгострокові переваги й високу якість задоволення потреб суспільства.

Побудова інноваційно-орієнтованої економіки тісно пов'язана з процесами глобалізації, яка стала однією з визначальних характеристик світової економіки і мотиватором пошуку нових форм та методів адаптації національного економічного й політико-правового середовища до сучасних вимог здійснення міжнародних економічних відносин, а головне – забезпечення конкурентоспроможності у глобальному масштабі. Саме інституційно-правове забезпечення становить систему правил, які регулюють поведінку економічних агентів у процесі інноваційної діяльності та формування інтелектуального капіталу. В Україні створено сучасну законодавчу базу з захисту прав інтелектуальної власності, яка узгоджується з загальноприйнятими на міжнародному рівні підходами до забезпечення такого захисту, в даному випадку з вимогами Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) та Світової організації торгівлі. Важливе значення забезпечення правової охорони інтелектуальної власності для розвитку України зумовлено виключно роллю інтелектуального капіталу в становленні світової економіки XXI ст., яка базується на знаннях. Це визначено стратегією інноваційного розвитку економіки, яка повинна спиратися на вітчизняний інтелектуальний капітал.

Стратегічна спрямованість інноваційної діяльності суб'єктів бізнесу визначає потребу у змінах на певну перспективу з метою забезпечення конкурентоздатності економіки. Сталий економічний розвиток певною мірою залежить від низки заходів, де суттєве місце належить формуванню інноваційної моделі розвитку. Інноваційна модель розвитку охоплює створення соціально-економічних, організаційних та правових умов, що забезпечують ефективне відтворення, розвиток та використання науково-технічного потенціалу, забезпечення впровадження сучасних енерго- й ресурсозберігаючих технологій, виробництво і реалізацію нових видів продукції, що задовольняє потреби найвимогливішого споживача. Інноваційний шлях розвитку економіки України є оптимальним на найближчу перспективу. Таким чином, для виводу вітчизняної економіки з кризи, стабілізації та розвитку виробництва необхідно здійснити модернізацію розвитку інноваційних технологій, формування нових напрямів і механізмів її реалізації. Для досягнення поставлених цілей необхідно забезпечити чітку законодавчу базу для можливості впровадження інноваційних технологій. Відповідно інноваційного потенціалу України, ґрунтуючись на досвіді вітчизняних та зарубіжних вчених, можуть використовуватися три типи стратегії інноваційного розвитку (табл. 1).

Кожна із описаних типів стратегій також враховує і умову, що інноваційність, як головна властивість розвитку, повинна пронизувати модель інноваційного розвитку в цілому та в розрізі ієрархічних рівнів: суспільства, регіонів, підприємств, національної економіки, секторів економіки, продовольчих підкомплексів, кластерів, інститутів, функціональних

**Характеристика стратегій інноваційного розвитку розвинутих держав світу та
можливість їх використання в економіці України***

Тип стратегії інноваційного розвитку	Держави, які використовують зазначений тип стратегії	Сутність стратегії і напрями розвитку	Можливість використання в Україні	Можливість використання в аграрному секторі економіки	Умови реалізації в аграрному секторі економіки України
Орієнтація на лідерство в науці	США, Великобританія, Франція	Розроблення та реалізація глобальних цільових проектів в логістичному ланцюгу науково-виробничого циклу	Космічна галузь Оборонна промисловість Біотехнології Виробництво органічної продукції	Формування лідерських позицій у набутті конкурентних переваг в якості та вартості первинної сировини, у виробництві органічної продукції.	Науковий потенціал аграрного сектору, інтелектуальний капітал інститутів аграрного сектору, високий якісний рівень природних ресурсів, технології виробництва органічної продукції, біологічний потенціал сектору.
Орієнтація на рефлексію нововведень	Німеччина, Швеція, Швейцарія	Формування інноваційно-інвестиційного клімату, інноваційно сприятливого середовища	Створення умов інноваційно-інвестиційної привабливості держави та регіонів, як суб'єктів інноваційної діяльності	Створення умов для інноваційної діяльності в аграрному секторі шляхом концентрації та централізації функцій управління активами підприємств.	Робота підприємств зі злиття та реструктуризації шляхом їх подальшої трансформації.
Орієнтація на розвиток інфраструктури	Японія, Фінляндія	Формування механізмів забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури	Державні інноваційна політика, забезпечення збалансованості і інноваційної інфраструктури з моделлю інноваційного розвитку	Розвиток інноваційної інфраструктури згідно із обраними суспільством напрямками інноваційного розвитку та врахування глобальних інтеграційних процесів, змінного характеру зовнішнього конкурентного середовища.	Психологічна готовність до впровадження моделі інноваційного розвитку в аграрному секторі, кадровий, інтелектуальний, організаційний, інформаційний, технічний потенціали.

* розроблено автором на основі [6]

підсистем у розрізі їх цільової спрямованості, концепцій розвитку, інноваційно-інвестиційної політики, потенціалів тощо.

Наростання диспропорційності і нерівномірності світогосподарського розвитку, диференціація у рівнях розвитку держав внаслідок посилення нееквівалентності

міжкраїнного обміну, свідоме обмеження державими-технологічними лідерами дифузії технологічних здобутків та загострення конкурентної боротьби за фактори виробництва і розподіл світових ринків є об'єктивними реаліями сьогодення. Здобутки і прогалини глобалізації диференційовано екстраполюються на національне підґрунтя в залежності від рівня конкурентоспроможності і стійкості національних економік, що визначається ефективністю державного менеджменту.

Проблема досягнення стійкого зростання економіки України вимагає активізації інноваційно-інвестиційних процесів, переорієнтації з поточного управління і регулювання на довгострокове стратегічне планування. Як свідчить вітчизняна практика, розроблення стратегій розвитку окремих видів і сфер діяльності не забезпечує їх збалансованості за ресурсами, часом, пріоритетами. Тому, необхідно розробити комплексний механізм інформаційного забезпечення системи управління інвестиційним кліматом економіки України та визначити стратегічні пріоритети інноваційного розвитку аграрних підприємств.

Таким чином, безпосередній вплив процесів глобалізації та євроінтеграції зумовлюють необхідність використання нових підходів щодо інноваційного розвитку вітчизняного аграрного сектора. Зокрема, останній повинен виступати, як «точка стабілізації» національної економіки з відповідним рівнем інвестуванням у секторі економіки. Крім того, у формуванні стратегії інноваційного розвитку аграрного сектора необхідне поєднання орієнтації на лідерство у науці та розвиток інфраструктури з одночасним збалансуванням процесів реформування.

Подальші дослідження необхідно проводити у напрямку удосконалення складових формування інвестиційного клімату держави та формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності економіки.

Список використаних джерел

1. Кузнецова С. А. Побудова ефективної системи фінансового менеджменту в нестабільній економіці: теорія та методологія / С. А. Кузнецова // Академічний огляд. – 2011. – № 1 (34). – С. 32 – 27.
2. Основи аграрного підприємництва / М. Й. Малік, В. В. Зіновчук, Ю. О. Лупенко [та ін.] ; за ред. М. Й. Маліка. – К. : Інст-т аграрної економіки, 2001. – 582 с.
3. Ройтман С. Система приема, формализации и продвижения новаций / С. Ройтман, О. Фиговский // Экология и жизнь. – 2007. – №10 (71). – С. 26 – 31.

4. Ткаченко В. Г. Инвестиционные и инновационные процессы в АПК Украины в условиях аграрной реформы : монография / Под ред. В. Г. Ткаченко, И. В. Богачева. – Луганск : Книжковий світ, 2010.
5. Шедляков В. Трансформації конкурентоспроможності системи господарювання під впливом змін у міжнародному поділі праці / В. Шедляков // Економіка України. – 2012. – №7(608). – С. 26 – 35.
6. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. – Режим доступу : www.kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=46017&showHidden=1. – Назва з екрану.
7. Мусіна Л. А. Формування та реалізація державної політики сприяння розвитку інноваційних виробництв і технологій / Л. А. Мусіна // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. – К.: НДЕІ, 2012. – № 5(132). – С. 78 – 82.
8. Структурні перетворення в Україні : передумови модернізації економіки / А. П. Павлюк, Д. С. Покришка, Я. В. Белінська [та ін.]. – К.: НІСД, 2012. – 104 с.

Воробйова Катерина Олександрівна,

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

ВИКОРИСТАННЯ ФІЛЬТРУ ХОДРИКА – ПРЕСКОТА ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ВАЛЮТНОГО КУРСУ ГРИВНІ

Багато з реальних економічних змінних упродовж тривалого часу зменшуються або зростають. Це означає, що ці змінні мають трендовий компонент. Його визначенням займалися відомі вчені й дослідники, але на сьогодні не існує універсального методу, за яким можна було б точно встановити рівень зміни якогось економічного процесу. Звичайно, коли існує багато його проявів, можна будувати регресійні моделі, які більш-менш точно відображують тренд. При недовгих спостереженнях за процесом, а особливо коли він має сезонні коливання, побудована в такий спосіб регресія не тільки не дає задовільного результату із прийнятною похибкою, а й може взагалі неправильно визначити напрям руху. Тому при дослідженні процесів з малою кількістю даних, необхідно також використовувати інші методи. Одним із таких методів є фільтр Ходрика-Прескотта (Hodrick-Prescott Filter) [5].

Моделювання валютного курсу української гривні за допомогою фільтра Ходрика-Прескотта становить особливий інтерес в умовах браку інформації та короткого періоду